

RIKSORGANISATIONEN FÖR KVINNOJOURER OCH TJEJJOURER I SVERIGE

SOU 2007:82 Samordnad och tydlig tillsyn av socialtjänsten

YTTRANDE 2008-03-28 från Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, Roks

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, Roks, är en feministisk organisation vars uppgift är att verka mot alla former av sexualiserat våld mot kvinnor och barn. Det innefattar bland annat misshandel, våldtäkt, könsstympning, sexuella övergrepp, och trakasserier, pornografi samt prostitution. Även människohandel för sexuella ändamål och sexualiseringen av det offentliga rummet ingår i Roks arbetsområde.

Roks verksamhet fokuseras kring tre områden; medlemmar, opinionsbildning och samarbete. Området medlemmar innebär den inåtriktade verksamheten, som bland annat innefattar stöd och service till medlemsjourerna, intern utbildning och erfarenhetsutbyten samt informationsspridning. Opinionsbildning bedrivs genom olika utåtriktade aktiviteter, exempelvis tidningen Kvinnotryck, Roks hemsida, extern utbildning, mediekontakter och konferenser. Den kunskap vi har och sprider kommer dels från medlemsjourernas erfarenheter, dels från aktuell forskning. Under samverkan ingår samarbete och erfarenhetsutbyte med andra ideella och professionella aktörer både nationellt och internationellt.

Sammanfattning

Roks erfarenheter och kunskap om hur det ser ut runt om i landet säger att det är nödvändigt med en samordnad och tydlig tillsyn för att våldsutsatta kvinnor och barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Roks är därför positiv till utredarens förslag om en tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvården och socialtjänsten, med sanktioner och tillsynsinstrument. Den bild av problemen som utredaren målar upp överensstämmer väl med Roks erfarenheter av verkligheten i arbetet ute på våra kvinnojourer. Idag har de flesta av landets kommuner uppmärksammat mäns våld mot kvinnor, erkänt att det är ett samhällsproblem och kunskaperna har ökat generellt. Ändå ser vi att frågan inte prioriteras och dessutom hanteras mycket olika på olika platser i landet. I många kommuner är arbetet med stöd och skydd till våldsutsatta kvinnor och barn fortfarande mycket bristfälligt. Detta medför att kvinnor och barn inte får den hjälp och stöd som samhället skall ge. Många kommuner förlitar sig på till stor del ideellt arbetande kvinnojourer.

Utredaren vill ha en samordnad och tydlig tillsyn av bl. a. socialtjänsten. Roks erfarenhet är att många kommuner idag inte märker av några konsekvenser av sitt handlande när de inte fullgör sitt uppdrag. Utsatta kvinnor och barn är en grupp som inte har lätt att göra sina röster hörda. Därför välkomnar Roks utredarens förslag som innebär konsekvenser vid brister och missförhållanden.

Roks anser att barnperspektivet måste vara väl förankrat inom socialtjänsten och att man måste vara tydlig och enhetlig med vad begreppet innebär i det praktiska arbetet. Grundläggande är att barns röster blir hörda och Roks välkomnar därför förslaget att tillsynsmyndigheten ska kunna tala med barn och unga.

Postadress	Telefon	Telefax	E-post	Hemsida	Postgiro	Org.nr
Roks Hornsgatan 66, 1 tr 118 21 Stockholm	08-4429930 08-4429933 (för jourer)	08-6127325	info@roks.se	www.roks.se	4906279-7	802012-5111

19:1 Ny organisation av tillsynen av hälso- och sjukvård och socialtjänst

Roks är positiv till utredningens förslag att tillsynen inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten förs samman till en myndighet. Mycket av arbetet på respektive myndighet går in i varandras område och med en sammanslagning kan en helhetssyn på insatserna uppnås. Roks ser det som en förstärkning och ett tydliggörande om det blir en samordning. Det skulle även vara en stor förbättring om det kunde leda till att samma riktlinjer gällde för hela landet.

19:7 Utökade befogenheter och sanktionsmöjligheter

Roks instämmer i utredarens förslag gällande utökade befogenheter och sanktionsmöjligheter. Roks anser att utsatta människors bästa måste sättas i främsta rummet - alla har rätt att få upprättelse. Utsatta kvinnor och barn är en grupp som inte har lätt att göra sina röster hörda gentemot myndigheterna.

En tillsynsmyndighet skall ha lika tillträde till handlingar inom alla områden för att få en likvärdig bild av sammanhangen. Roks anser också att det skall bli konsekvenser/sanktioner om det uppdragas brister och missförhållanden. Detta skulle innebära en tydlig markering jäntemot kommunerna och tydliggöra deras ansvar, något Roks erfar att det finns behov av.

19:12 Kompetens, utbildning och fortbildning

Kompetens, utbildning och fortbildning är grundläggande för att arbetet med att ge våldsutsatta kvinnor och barn ett bra skydd och stöd. Kvinnojourernas erfarenhet är att kunskapsluckorna fortfarande är stora på många håll i landet. Det är viktigt att utbildning och fortbildning om mäns våld mot kvinnor utgår från en könsmaktförståelse av våldet samt att den består av både kunskap i praktiskt handlande och bemötande samt teoretisk kunskap exempelvis angående våldets normaliseringsprocess och tillämpning av olika lagar. Utbildning och fortbildning måste få kosta pengar och hela tiden uppdateras då personal byts ut och ny kunskap skapas.

Roks deltar gärna vid utbildningar och delar med oss av vår kunskap och erfarenhet.

19:13 Barn och unga – ett barnperspektiv i tillsynen

Roks anser att det är av mycket stor vikt att ett barnperspektiv förs in i tillsynen. Idag är Roks erfarenhet att begreppet barnperspektiv tolkas på många olika sätt inom socialtjänsten och tyvärr ibland t.o.m. är tomma ord. Det finns även stora brister i kompetens om bemötande av barn och barn blir inte alltid inkluderade i undersökningar inom socialtjänsten. Detta leder till att barns rättigheter inte tas tillvara och att Barnkonventionen inte alltid efterföljs. Roks anser att barn alltid ska inkluderas i undersökningar, deras åsikter ska bli hörda och respekterade och deras önskemål och upplevelser skall ligga till grund för bedömningarna.

Roks anser att alla barn skall ges möjlighet till information om sina rättigheter genom lättillgängliga kanaler, exempelvis Internet. En mycket viktig förändring som Roks anser skall genomföras är att det i Socialtjänstlagen, LYHS och LSS regleras att tillsynsmyndigheten alltid kan tala med barn och unga utan vårdnadshavarens samtycke eller närvaro.

I detta ärende har Gunilla Westny, vice ordförande, och Siv Eriksson, vice kassör, varit föredragande. Ordförande Lina Ploug har varit beslutande.

Lina Ploug
Ordförande i Roks